

Joanna Polok

"Chodź ze mną" : gazetka Parafii świętych Apostołów Filipa i Jakuba w Żorach

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 2 (35), 243-254

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JOANNA POŁOK¹

„CHODŹ ZE MNĄ” – GAZETKA PARAFII ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW FILIPA I JAKUBA W ŻORACH

Specyfika gazetek parafialnych

Gazetki parafialne to specyficzny rodzaj prasy katolickiej. W zasadzie można je określić mianem mikroprasy. Wydawane są bowiem dla zaspokojenia potrzeb konkretnych mikrospołeczności, tj. wspólnot parafialnych, i nawet jeśli będą to kilkudziesięciotysięczne parafie wielkomiejskie, nakład i zasięg pism pozostaje niewielki. Choć gazety te wydawane są przez organy niewyspecjalizowane w tego typu działalności, fakt, że niemal wszystkie parafie, małe i duże, wydają swoje biuletyny, każe zastanowić się nad znaczeniem i funkcjami tych specyficznych druków. Rzecz jasna, zagadnienie to wymagałoby szerszego oglądu popartego analizą co najmniej kilkudziesięciu podobnych periodyków, ale już na podstawie kilku znanych autorce tytułów² można sformułować cząstkowe wnioski.

Skoro tak wiele wspólnot parafialnych posiada swoje gazetki, istnieć musi żywa i silna potrzeba ich powstania. Pierwszą z nich wydaje się funkcja informacyjna: ksiądz proboszcz ma do przekazania swoim wiernym wiele informacji, ogłoszeń, zapowiedzi, których nie sposób zapamiętać, wysłuchując ich z ambony. I wiele gazetek w istocie pełni głównie funkcję informacyjną. Nierzadko większość treści zajmują intencje mszalne i ogłoszenia parafialne. Gazetki powstały więc głównie z potrzeby lepszej komunikacji z parafianami, informowania ich o najważniejszych sprawach

¹ Koło Naukowe Bibliotekoznawców. Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

² Mowa o gazetach parafialnych z terenu dekanatów Żory i Rybnik.

funkcjonowania wspólnoty. Ale na tym nie poprzestano. Okazuje się bowiem, że skoro biuletyn parafialny dociera (za symboliczną opłatą lub nawet za darmo) do wielu ludzi, to może być skutecznym narzędziem duszpasterskim. Stąd w wielu gazetkach pojawiają się krótkie artykuły księży omawiające słowo Boże, objaśniające symbole liturgiczne, rodzaje modlitw, postacie świętych czy teksty poświęcone innym tematom religijnym. Oczywiście gazetki parafialne nie mogą konkurować z wielkimi tygodnikami opiniotwórczymi, które wierni mogą zakupić co tydzień. I nie aspirują do tej roli, pełnią jednak tak samo jak inne pisma religijne funkcję duszpasterską i ewangelizacyjną. A bywają czasem bardziej atrakcyjne od poważnych gazet, bo przecież dla niektórych parafian możliwość przeczytania artykułów autorstwa proboszcza czy wikariuszy jest ciekawsza niż czytanie tekstów nieznanych sobie dziennikarzy i duchownych (z całym dla nich szacunkiem).

Na koniec warto podkreślić równie istotną funkcję (a może i najważniejszą) owych pisemek, czyli funkcję integrującą. Jak wspomniano wyżej, gazetki tworzone są dla mikrospołeczności. Społeczność parafii to od kilkuset do nawet kilkudziesięciu tysięcy ludzi. Niezależnie jednak od tych liczb konkretna wspólnota posiada swoją gazetę, tworzoną dla niej i dotyczącą jej spraw. Ważna rola takich małych lokalnych mediów polega właśnie na tym, że ich odbiorcy czują swoją odrębność od innych i integrują się wokół przedsięwzięć podjętych specjalnie dla nich. Wielkonakładowe gazety adresowane dla mieszkańców całego kraju nie dają takiego poczucia. Czytają je obcy i dalecy sobie ludzie. Lokalne mikropismo integruje konkretną grupę ludzi. Taką funkcję spełnia gazетка parafialna, w której zamieszczane są np. zapowiedzi parafialnych wydarzeń oraz relacje i zdjęcia. Na łamach gazetki prezentują się jeszcze mniejsze mikrospołeczności, czyli grupy parafialne, zachęcające innych do wstąpienia w swe szeregi poprzez zamieszczenie relacji i fotografii np. z pielgrzymki czy spotkania opłatkowego. Gazetka parafialna jest świadectwem parafialnego życia i wartościowym dokumentem życia Kościoła³.

³ Stąd warto druki te gromadzić jako prasową formę kroniki życia parafialnego i archiwizować nawet na poziomie diecezjalnym.

Początki gazetki „Chodź ze Mną”

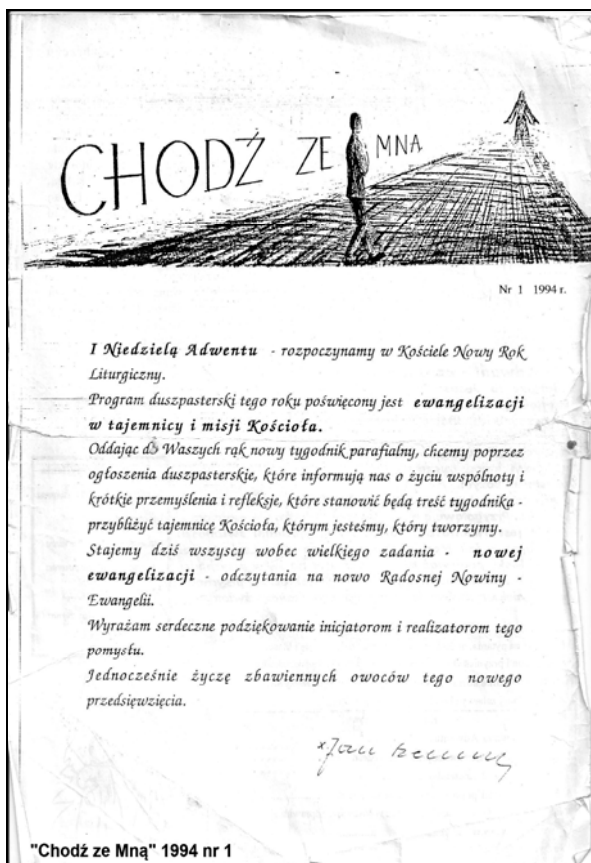
Przejdę do przedstawienia gazetki parafialnej wydawanej przez parafię Świętych Apostołów Filipa i Jakuba w Żorach⁴. Pierwszy numer gazetki ukazał się w pierwszą niedzielę Adwentu, 27 listopada 1994 roku, a zatem w znaczącym czasie: parafia weszła w kolejny rok liturgiczny z nową inicjatywą. Pomysłodawcami wydawania pisma byli ówcześni wikariusze: ks. Mirosław Woźnica i ks. Waldemar Wróbel. Idea spotkała się ze zrozumieniem i akceptacją ówczesnego proboszcza i dziekana, obecnego seniora, ks. prał. Jana Szewczyka, który pierwszą stronę gazetki opatrzył swoim słowem: „I Niedzielą Adwentu rozpoczynamy w Kościele nowy rok liturgiczny. Program duszpasterski tego roku poświęcony jest ewangelizacji w tajemnicy i misji Kościoła. Oddając do Waszych rąk nowy tygodnik parafialny, chcemy poprzez ogłoszenia duszpasterskie, które informują nas o życiu wspólnoty, i krótkie przemyślenia i refleksje, które stanowić będą treść tygodnika, przybliżyć tajemnicę Kościoła, którym jesteśmy, który tworzymy. (...) Wyrażam serdeczne podziękowanie inicjatorom i realizatorom tego pomysłu. Jednocześnie życząc zbawiennych owoców tego nowego przedsięwzięcia”⁵.

Gazetka na początku była tygodnikiem wydawanym co niedzielę. Zawierała ogłoszenia i intencje mszalne na nadchodzący tydzień, a także niedzielne rozważania, żywoty świętych, artykuły związane z aktualnymi wydarzeniami i życiem Kościoła powszechnego. Wydawanie gazetki nie było przedsięwzięciem skomplikowanym edytorsko. Pismo powielano na parafialnej kserokopiarce i sprzedawano za symboliczną opłatą 50 gr. Zajmowało dwustronnie drukowany arkusz papieru w formacie A3, składany na pół i tak dostarczany wiernym w formie czterech czarno-białych stron formatu

⁴ Żory to miasto na Górnym Śląsku, leżące około 40 km na południe od Katowic, założone 24 lutego 1272 roku. Parafia Świętych Apostołów Filipa i Jakuba w Żorach to centrum dekanatu Żory. Nieznana jest data ustanowienia parafii, ale przypuszcza się, że musiała powstać w czasie nieodległym do początków miasta. Kościół w stylu gotyckim, wielokrotnie niszczone pożarami i działaniami wojennymi, nie przypomina już średniowiecznej perły architektury. Obecnie parafia obejmuje 11,5 tys. mieszkańców.

⁵ „Chodź ze Mną” 1 (1994) z 27 listopada 1994 r., s. 1.

A4. Ta forma, choć może niezbyt wyszukana, nie przeszkadzała w entuzjastycznym odbiorze pisemka⁶. Szatę graficzną wyróżniała prostota i przejrzystość, charakterystycznym elementem był nagłówek pisma (kilkakrotnie ulepszany) i związana z nim grafika, m.in. reprodukcja szkicu panoramy miasta i symbole parafii. Po odejściu księży założycieli gazetka ukazywała się niezmiennie, o co dbali kolejni wikariusze (m.in. ks. Grzegorz Szwarz i ks. Zbigniew Kocón).

⁶ W pamięci parafian pozostało wspomnienie o konieczności bieżącego dodruku w jedną z niedziel. Wtedy to księża po Mszy Świętej błyskawicznie kopiowali nowe egzemplarze, podając je zainteresowanym przez okno.

Czas zmian

W opisanej formie gazетка funkcjonowała przez ponad dekadę. W latach 1994-2005 ukazały się 564 numery.

Chodź ze mną

DWUTYGODNIK
PARAFII ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW FILIPA I JAKUBA W ŻORACH

NR 565

NIEDZIELA – 2 PAŹDZIERNIKA 2005 CENA 2 ZŁ

**ODPUST
PARAFIALNY
KU CZCI
MATKI BOŻEJ
RÓŻAŃCOWEJ**

270 LAT
BRACTWA
RÓŻAŃCOWEGO
W ŻORACH **str. 3**

NAUKA I WIARA
str. 5

DZIECKIEM
BOŻYM JESTEM
JA! **str. 8**

KRONIKA
PARAFIALNA NA
WRZESIEŃ **str. 13**

ZABAWY DLA
NAJMŁODSZYCH

"Chodź ze Mną 2005 nr 565"

Pomysł na zmiany pojawił się w 2005 roku. Wówczas zgromadziła się wokół nowego proboszcza, ks. Stanisława Gańczorza, grupa młodych ludzi chcących stworzyć stałą redakcję pisma⁷. Ks.

⁷ Redakcja składała się w większości z przedstawicieli różnych grup

proboszcz pragnął na żorski grunt przeszczepić formę gazetki wydawanej w jego poprzedniej parafii (Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rybniku-Boguszowicach). Była to kilkunastostronicowa gazetka z kolorowymi ilustracjami i w większości opisująca życie grup parafialnych. Na pomysł proboszcza odpowiedzieli młodzi ludzie: Grzegorz Pudlarz (animator ministrantów) oraz Joanna Polok i Magdalena Polok (animatorki Dzieci Maryi). Grzegorz Pudlarz pomagał już przy przygotowywaniu dotychczasowej wersji pisma. Redaktorem naczelnym został ks. Michał Stefan. Koncepcja zmian przewidywała zwiększenie liczby stron, włączenie kilku stron kolorowych, zmianę szaty graficznej i standardów edytorskich. Konieczne było zgłębienie zasad bardziej profesjonalnego składu oraz skorzystanie z usług drukarni. Większa objętość pociągała za sobą konieczność zmian w treści. Pojawiły się tematyczne artykuły na tematy duchowości, kultu religijnego, rozrywka dla dzieci. Ustalono również, że gazeta będzie dwutygodnikiem, gdyż fizycznie trudne i zbyt kosztowne byłoby wydawanie jej w nowej szacie co tydzień (zresztą w przeciągu tygodnia nie dzieje się w parafii tyle, aby wypełnić 16 stron).

Postanowiono wejść na rynek w odpowiednim momencie, tak aby pojawienie się nowego pisma zostało zauważone. Numer 565 ukazał się 2 października 2005 roku, w dzień parafialnego odpustu ku czci Matki Bożej Różańcowej. Gazetka zawierała szesnaście stron formatu 29,5 cm, w tym cztery kolorowe, w nakładzie 500 egzemplarzy (na 11,5 tys. parafian). Na kolorowej okładce umieszczono reprodukcję obrazu Matki Bożej Żorskiej. W numerze znalazły się m.in. teksty tematyczne związane z kultem maryjnym, felieton księdza proboszcza, kącik poetycki, dział dla dzieci, dział rozrywkowy oraz ogłoszenia, intencje i wyimki ze statystyk parafialnych. Przysnać trzeba, że pierwszy numer był pilotażowy, a nowo powstała redakcja jeszcze przez długi czas dopracowywała wizerunek pisma, dochodząc do zadowalającego poziomu. Dlatego

parafialnych (m.in. Oazy, Dzieci Maryi), ale nie tylko. Dołączyli do niej także inne zainteresowane współpracą osoby, a niektóre z nich (w tym autorka) tworzą gazetkę po dziś dzień (warto dodać, że w redakcji znalazły się przyszłe studentki polonistyki, które aktualnie z powodzeniem pracują w mediach).

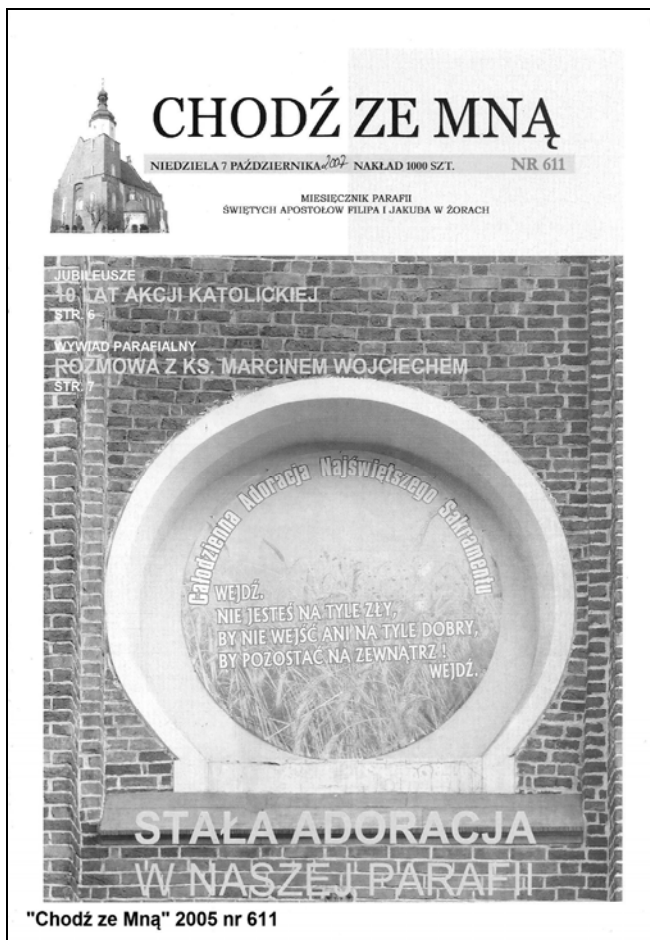
wygląd gazetki ulepszono kolejny raz już wiosną 2006 roku. Do redakcji dołączył Grzegorz Mularczyk – pasjonat grafiki komputerowej oraz naszej parafii, który stworzył nową koncepcję graficzną periodyku: spójną i przejrzystą (od nr 577). Wówczas ogłoszono nabór do redakcji. Od tamtej pory tworzyli ją: Grzegorz Mularczyk, Janusz Janik, Joanna Polok, Magdalena Polok, Katarzyna Ślężona, Iza Samek. Następnie dołączyła Agnieszka Ścibik⁸.

W gazetce znalazły się nowe działy: *Słowo od redakcji*, *Więści parafialne*, *Refleksja nad Ewangelią*, *Z nauczania Jana Pawła II* oraz *Kościół dawniej i dziś*. Dodatkowo zamieszczano czasem zabawne, ale zawsze sugestywne grafiki lub komiksy na tematy religijne. Księdzu proboszczowi zawsze zależało, aby wykorzystać potencjał nowej formy gazetki i współczesne możliwości techniczne, przemawiając do czytelnika obrazem, a jeśli tekstem – to krótkim. Stąd owe graficzne przerywniki. Równie ważne były zdjęcia z wydarzeń parafialnych, gdyż tym, co głównie interesuje współczesnego odbiorcę, jest fotografia związana z jego otoczeniem. Często na okładce czasopisma i w środku pojawiały się zdjęcia dzieci komunijnych, uczestników procesji i pielgrzymek.

Księgi Pisma Świętego, *Książka numeru* (do wypożyczenia z parafialnej biblioteki), *Święci*, *Myśli Księdza Proboszcza*, *Z kalendarza liturgicznego*, *Wspólnoty parafialne*, *Wywiad parafialny* i różne teksty okolicznościowe. Zabiegano o współpracę z grupami parafialnymi, aby dostarczały informacji o swojej działalności, pisały relacje z wyjazdów, zapraszały chętnych do wstąpienia w swe szeregi. Tradycją stały się wywiady z odchodzącymi i przychodzącymi kapłanami oraz z prowadzącymi rekolekcje czy z siostrami zakonnymi odwiedzającymi parafię i dającymi świadectwo. Udało nam się także dotrzeć do księży niegdyś pracujących w naszej parafii (m.in. e-mail z artykułem do gazetki i zdjęciami nadesłał ks.

⁸ Członkowie redakcji znaleźli się w niej, gdyż jako aktywni członkowie różnych grup parafialnych chcieli przyłączyć się także do tego parafialnego dzieła. Byli i są osobami rozpoznawalnymi w środowisku, a ich praca zawsze była zauważana przez odbiorców. Parafianie żywo reagowali na treści zamieszczane w gazetce, wielokrotnie zgłaszali się z pomysłami i sugestiami. Liderzy grup parafialnych dostarczali własne teksty, podobnie jak księża wikariusze.

Mirosław Woźnica, inicjator gazetki, opisując w nim swoje życie na misjach w stanie Alaska⁹).

Pismo rozwijało się i z czasem pojawiły się nowe działy jak: W 2006 roku redaktorem naczelnym został ks. Krzysztof Patas. Po jego odejściu funkcję tę pełnił ks. Łukasz Nawrot (od 2009 roku do

⁹ Co słysząc u... ks. Mirosława Woźnicy?, „Chodź ze Mną” 582 (2006) z 28 maja 2006 r., s. 4-5.

chwili obecnej). Do redakcji dołączył Patryk Krupa, pomagający w składzie.

Gazetka była dwutygodnikiem (od 2005 r.) w ciągu roku szkolnego, natomiast w okresie wakacyjnym stawała się miesięcznikiem. Zmiany w tej materii nastąpiły w 2007 roku. Po wakacjach postanowiono, że pismo na stałe zamieni się w miesięcznik wydawany w pierwszą niedzielę miesiąca. Od numeru 610 aż do chwili obecnej gazeta ukazuje się co miesiąc, natomiast w czasie

wakacji jest dwumiesięcznikiem (jesienią 2007 roku po raz kolejny i do chwili obecnej ostatni zmieniła się szata graficzna). W chwili pisania artykułu historia pisma liczy sobie 661 numerów.

Niestety, bolączką redakcji jest jej skład: trzon od lat stanowią te same osoby, już dorosłe i pracujące, dla których pisanie jest dodatkowym obowiązkiem; oczywiście lubianym, ale trudnym, gdy treść całego numeru leży na barkach trzech – czterech osób. Starania, aby zachęcić młodszych do współtworzenia pisma, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Redagowanie gazetki jest rodzajem służby. Redakcja czuje się odrębną grupą parafialną, choć nie ma własnej formacji.

Wspomnieć trzeba także na koniec o parafialnej stronie internetowej¹⁰, której powstanie i funkcjonowanie ma ścisły związek z gazetą parafialną. Pomysłodawcą i wykonawcą przedsięwzięcia był Janusz Janik, aktywny parafianin, fotograf i członek redakcji. W artykule zamieszczonym z okazji rocznicy powstania strony czytamy: „Początkowo miała to być strona ściśle związana właśnie z gazetką, lecz jej szybki rozwój i wsparcie ks. proboszcza sprawiły, że stała się oficjalnym internetowym wizerunkiem całej naszej parafii”¹¹. Dziś strona zawiera informacje z życia parafii, ogłoszenia, intencje, zdjęcia oraz *Flesz parafialny*, czyli filmowe relacje z ważnych wydarzeń¹². W chwili pisania artykułu licznik wejść na stronę pokazuje liczbę 308 915. Planowano początkowo zamieszczać w sieci po prostu internetowe wydanie pisma, lecz uznano, że obniżyłoby to sprzedaż gazetki. A zatem podstawową wersją jest wersja papierowa, którą trzeba kupić, gdyż elektroniczna wersja trafia do Internetu dopiero po miesiącu lub dwóch od publikacji. Na stronie znajduje się archiwum z danego roku kalendarzowego. Poprzednie roczniki archiwizuje Janusz Janik w swoim archiwum domowym¹³.

¹⁰ Rzymskokatolicka Parafia Świętych Apostołów Filipa i Jakuba, www.filipjakub.webon.pl, 10.04.2012.

¹¹ G. Mularczyk, *Parafialna strona internetowa. To już rok!*, „Chodź ze Mną” 605 (2007), 13 maja 2007 r., s. 4.

¹² Trzeba nadmienić, że Janusz Janik to także operator kamery i właściciel Telewizji Żory – internetowej telewizji miejskiej.

¹³ Prywatne archiwum elektroniczne liczy sobie trzy lata, odkąd składem zajmuje się Janusz Janik. Wcześniej pismo składali księża. Powstałe wówczas pliki zostały niestety utracone.

GRAFICZNY ROZWÓT NASZEGO PIŚMIA PARAFIALNEGO

Misce w niedziele i święta: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 15.00 i 17.00

Misce w tygodniu: 7.00, 8.15 i 18.00

Godziny urzędowania kancelarii parafialnej:

Od poniedziałku do piątku (oprócz urlopu) — od 15.00 do 17.30

Biuletyn parafialny: sierpień, we wtorek 8.45 — 10.00 i w piątek 17.00 — 18.00

16

¹⁴ J. Polok, *Nasz jubileusz. Historia gazetki parafialnej „Chodź ze Mną”*, „Chodź ze Mną” 600 (2007), 4 marca 2007 r., s. 14.

Podsumowanie

Idea gazet parafialnych to z pewnością dobre dzieło, niezależnie od tego, czy gazetki są kolorowe, czy czarno-białe, małe czy duże. Gazetka parafialna jest wspólnym dobrem służącym parafianom. Zapewne nie jest medium o wielkim znaczeniu czy zasięgu, ale ma swoją wartość, jeśli tworzone jest z pasją, zaangażowaniem, dobrą wolą, rzetelnością, starannością i dbałością o estetykę.

Na przykładzie parafii Świętych Apostołów Filipa i Jakuba w Żorach widać, że gazeta jest dla środowiska parafialnego ważnym forum i wraz ze stroną internetową przyczynia się do lepszej komunikacji księży z wiernymi i wizerunku wspólnoty jako nowoczesnej społeczności. Tworzenie gazetki jest z kolei wielką radością i przygodą dla niewielkiej grupy pasjonatów, którzy starają się robić to dobrze, w zamian licząc na modlitwę i wyrozumiałość.